

พระราชกฤษฎีกา
เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
พ.ศ. ๒๕๒๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๑

เป็นปีที่ ๓๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราช
โองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงิน วิธีการ
เบิกจ่ายและอัตราการจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

อาศัยอำนาจตามความ ในมาตรา ๒๕ แห่งธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ
การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณ
รายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราช
กฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๒๑”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“ค่ารักษาพยาบาล” หมายความว่า เงินที่สถานพยาบาลเรียกเก็บในการรักษาพยาบาล ดังนี้

(๑) ค่ายา ค่าเลือดและส่วนประกอบของเลือดหรือสารทดแทนค่าถ่ายหรืออาหารทางเส้นเลือด ค่าออกซิเจน และอื่น ๆ ทำนองเดียวกันที่ใช้ในการบำบัดรักษาโรค

(๒) ค่าอวัยวะเทียมรวมทั้งค่าซ่อมแซมอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค ทั้งนี้ ตามประเภทและอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๓) ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าตรวจ ค่าวิเคราะห์โรคแต่ไม่รวมถึงค่าจ้างผู้พยาบาลพิเศษ ค่าธรรมเนียมพิเศษ และค่าบริการอื่นทำนองเดียวกันที่มีลักษณะเป็นเงินตอบแทนพิเศษ

(๔) ค่าห้อง ค่าอาหาร ตลอดเวลาที่เข้ารับการรักษาพยาบาล

“สถานพยาบาล” หมายความว่า สถานพยาบาลของทางราชการและสถานพยาบาลของเอกชน

“สถานพยาบาลของทางราชการ” หมายความว่า สถานพยาบาลหรือโรงพยาบาลของราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ

แผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล
ของกรุงเทพมหานคร รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
สภากาชาดไทย ครุสภา สมาคมปราบวัณโรค และสถานพยาบาลหรือ
โรงพยาบาลอื่นที่กระทรวงการคลังกำหนด

“สถานพยาบาลของเอกชน” หมายความว่า สถานพยาบาลหรือ
โรงพยาบาลของเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือดำเนินการตามกฎหมาย
ว่าด้วยสถานพยาบาลและมีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า

(๑) บุตรชอบด้วยกฎหมายซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือบุตรชอบ
ด้วยกฎหมายซึ่งบรรลุนิติภาวะแต่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้
ความสามารถ และจำต้องอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของบิดามารดาซึ่งเป็น
ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึง
บุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่นแล้ว

(๒) คู่สมรส

(๓) บิดามารดาของผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการ
รักษาพยาบาล

มาตรา ๔ การจ่ายเงินตามงบประมาณรายจ่ายเป็นค่ารักษา
พยาบาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราการจ่ายตามพระราชกฤษฎีกา
นี้ ส่วนวิธีการเบิกจ่ายนั้น ให้ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง
ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๕ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนตามพระราชกฤษฎีกานี้ ได้แก่

(๑) ข้าราชการหรือลูกจ้างประจำซึ่งรับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากเงินงบประมาณรายจ่าย และลูกจ้างชาวต่างประเทศซึ่งมีหนังสือสัญญาจ้างและสัญญาจ้างนั้นมิได้ระบุเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลไว้

(๒) ผู้ได้รับบำนาญปกติหรือผู้ได้รับบำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และทหารกองหนุนมียศเบ็ดเตล็ดตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบียดหัว

มาตรา ๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตาม มาตรา ๕ หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นมีสิทธิหรือได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นแล้ว ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลดังกล่าว ตามมาตรา ๕ ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่จำนวนเงินค่ารักษาพยาบาลนั้นต่ำกว่าที่จะได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้ ก็ให้ได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้เฉพาะ ส่วนที่ยังขาดอยู่

มาตรา ๗ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตาม มาตรา ๕ หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นได้รับเงินค่าสินไหมทดแทน สำหรับค่ารักษาพยาบาลจากบุคคลอื่นแล้ว ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวตามมาตรา ๕ ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่จำนวนค่าสินไหมทดแทนสำหรับค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับนั้นต่ำกว่าที่จะได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้ ก็ให้ได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้เฉพาะส่วนที่ยังขาดอยู่

LIRT

ในกรณีที่ผู้มสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาได้รับค่ารักษาพยาบาลไปก่อนแล้ว ภายหลังได้รับค่าสินไหมทดแทนสำหรับค่ารักษาพยาบาลจากบุคคลอื่น มีจำนวนเท่าหรือเกินกว่าที่ได้รับตามพระราชกฤษฎีกา ก็ให้นำเงินค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับไปนั้นส่งคืน แต่ถ้าเงินที่ได้รับจากบุคคลอื่นต่ำกว่าที่ได้รับตามพระราชกฤษฎีกา ก็ให้ส่งคืนเท่าจำนวนที่ได้รับจากบุคคลอื่นนั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๘ การจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตราดังนี้

(๑) ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ ทั้งประเภทผู้ป่วยภายในและผู้ป่วยภายนอก ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้เต็มจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง เว้นแต่ค่าห้องและค่าอาหาร ให้เบิกรวมกันได้ไม่เกินวันละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท

(๒) ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชน ประเภทผู้ป่วยภายใน ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ดังนี้

(ก) ค่าอวัยวะเทียมรวมทั้งค่าซ่อมแซมอวัยวะเทียม และอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค ให้เบิกได้ตามประเภทและอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(ข) ค่าห้องและค่าอาหาร ให้เบิกรวมกันได้ไม่เกินวันละหนึ่งร้อยยี่สิบบาท

(ค) ค่ารักษาพยาบาลประเภทอื่น ๆ ให้เบิกได้ครั้งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินสามพันบาทสำหรับระยะเวลาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในกรณี queเข้ารับการรักษาพยาบาลเกินสามสิบวัน ให้เบิกได้ครั้งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินวันละหนึ่งร้อยบาท

ในกรณีที่เข้ารับการรักษาพยาบาลหลายครั้ง แต่ละครั้งในระยะเวลาห่างกันไม่เกินสิบห้าวัน ให้นับระยะเวลาการเข้ารับการรักษาพยาบาลครั้งหลังติดต่อกับการเข้ารับการรักษาพยาบาลในครั้งก่อน

มาตรา ๕ ในกรณีที่สถานพยาบาลไม่มียา เลือดและส่วนประกอบของเลือด หรือสารทดแทน น้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด ออกซิเจน หรืออวัยวะเทียมจำหน่าย หรือสถานพยาบาลไม่อาจให้การตรวจทางห้องทดลองหรือเอกซเรย์แก่ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลได้ และเมื่อนายแพทย์ผู้ตรวจรักษาหรือสถานพยาบาลแห่งนั้นลงชื่อรับรองตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้ว ก็ให้เบิกได้ตามมาตรา ๔

มาตรา ๑๐ ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ซึ่งเข้ารับการรักษาพยาบาลเป็นผู้วยภายในอยู่ในสถานพยาบาลก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และสถานพยาบาลนั้นเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลคาบเกี่ยวถึงวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ได้รับค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้

มาตรา ๑๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกานี้คือ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ และอำนาจประโยชน์แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำตลอดจนผู้ได้รับบำนาญให้ได้รับสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลซึ่งกว่าที่เบญอยู่ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้